

Sygn. akt IV KS 7/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Sokołowska

w sprawie **K.G.**

oskarżonego z art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2017 r.,

skargi prokuratora

na wyrok Sądu Okręgowego w [...],

z dnia 31 maja 2017 r.,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w [...],

z dnia 24 listopada 2016 r.,

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

K. G. został oskarżony o to, że w dniu 12 czerwca 2016 r. w [...] dokonał zaboru w celu przywłaszczenia portfela z zawartością dokumentów w postaci: dowodu osobistego, prawa jazdy, karty płatniczej banku PKO BP wydanej na nazwisko D. Z., dowodu rejestracyjnego - seria [...] wydanego do pojazdu marki Toyota Corolla oraz gotówki w kwocie 200,94 zł, powodując tym straty w łącznej kwocie 200,94 złotych na szkodę D. Z.,

tj. o przestępstwo z art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Do aktu oskarżenia prokurator dołączył wniosek o wydanie wyroku bez przeprowadzenia rozprawy, w którym zwrócił się o wymierzenie oskarżonemu za powyższy czyn uzgodnionej z nim kary 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz o zwolnienie oskarżonego z kosztów postępowania sądowego, co również zostało z nim uzgodnione.

W uwzględnieniu powyższego wniosku Sąd Rejonowy w [...] wydanym na posiedzeniu wyrokiem z dnia 24 listopada 2016 r., uznał K. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, wskazując, że stanowi on występki z art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Zaliczył na poczet tej kary okres jednego dnia rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, a na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 190 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze na korzyść oskarżonego, wniósł prokurator. Zarzucił „obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 335 § 2 k.p.k. oraz art. 343 § 6 k.p.k. w ten sposób, że przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym Sąd mimo uwzględnienia wniosku prokuratora o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy zasądził wobec oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem zwrotu koszty sądowe, podczas gdy uzgodniono z nim zwolnienie z

kosztów postępowania sądowego” – i wniósł o zmianę wyroku poprzez zwolnienie oskarżonego z kosztów postępowania sądowego

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 31 maja 2017 r., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...]. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd ten dopuścił się sygnalizowanego w apelacji uchybienia, „czego jednak nie można było naprawić w postępowaniu odwoławczym”. Zarazem Sąd *ad quem* stwierdził, że poczynione przez strony uzgodnienie było od początku wadliwe. Z opisu przypisanego oskarżonemu przestępstwa wynika bowiem, że dokonał on zaboru w celu przywłaszczenia m.in. portfela z pieniędzmi w kwocie 200,94 zł, przez co spowodował na szkodę pokrzywdzonego stratę w tej samej kwocie. Wartość skradzionych rzeczy ruchomych nie przekraczała $\frac{1}{4}$ minimalnego wynagrodzenia, zatem takie działanie stanowiło wykroczenie z art. 119 § 1 k.k., nie zaś przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., jak przyjął Sąd Rejonowy, przy zastosowaniu kumulatywnej kwalifikacji z art. 11 § 2 k.k. Wydał zatem orzeczenie rażąco niesprawiedliwe. Nakazywało to Sądowi odwoławczemu postąpić stosownie do art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., tj. uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Sądowi temu zalecono, by ustalił, jakiego czynu dopuścił się oskarżony, dokonał jego prawidłowego opisu i zastosował odpowiednią kwalifikację prawną.

Od powyższego wyroku skargę, o której mowa w art. 539a k.p.k., wniósł prokurator. Zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego K.G., zarzucając „naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w [...] II Wydział Karny z dnia 24 listopada 2016 roku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, w wyniku błędnego uznania, że koniecznym jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości pomimo, iż zaistniały podstawy do zmiany wyroku Sądu I instancji, to jest wydania orzeczenia o charakterze reformatoryjnym”. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator zaznaczył, że nie neguje faktu, iż w opisie czynu przypisanego oskarżonemu zbędnie wskazano, że dokonał on zaboru w celu przywłaszczenia

portfela z pieniędzmi w kwocie 200,94 zł, jednak Sąd Okręgowy niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionego w apelacji zarzutu winien zmienić wyrok Sądu I instancji przez wyeliminowanie z opisu czynu znamion wykroczenia polegającego na zaborze portfela z pieniędzmi w kwocie 200,94 zł oraz spowodowania szkody w łącznej kwocie 200,94 zł, jak też uchylić rozstrzygnięcie o zasądzeniu od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych. W sytuacji, gdy nie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, błędne było natomiast uchylenie w całości wyroku wydanego przez Sąd I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że kontrolę instancyjną wyroku wydanego w trybie określonym w art. 343 k.p.k. przeprowadza się na zasadach ogólnych (zob. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013 r., I KZP 5/13, OSNKW 2013, z. 11, poz. 92). Jeżeli zatem Sąd orzekający w drugiej instancji dostrzegł wadliwość wyroku Sądu Rejonowego, mógł go w zwykłym trybie skorygować w taki sposób, by odpowiadał prawu, oczywiście respektując kierunek zaskarżenia i wynikający z niego wymóg, by sytuacja oskarżonego nie uległa pogorszeniu, zwłaszcza względem tej, którą ukształtowano w porozumieniu zawartym przez oskarżyciela publicznego z oskarżonym. W każdym razie nie jest jasne, dlaczego Sąd odwoławczy, wskazując na naruszenie porozumienia stwierdził, że naprawienie tego uchybienia, przez zmianę rozstrzygnięcia w zakresie kosztów sądowych, w postępowaniu odwoławczym nie było możliwe.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika jednak, że zasadniczą przyczyną uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania było stwierdzenie jego nieprawidłowości, wyrażającej się nie tylko w naruszeniu porozumienia zawartego przez strony, ale i w wadliwej ocenie prawnej czynu, którego miał dopuścić się oskarżony. Jak wyżej nadmieniono, Sąd *ad quem* wskazał, że wartość skradzionych przez oskarżonego rzeczy ruchomych (pieniędzy) kazała przyjąć, że dopuścił się on wykroczenia z art. 119 § 1 k.k., a nie przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., wobec czego wyrok wydany przez Sąd Rejonowy jest rażąco niesprawiedliwy. Jeżeli jednak Sąd odwoławczy uznał, że w takim

wypadku należy postąpić po myśli art. 440 k.p.k., to znowu nie jest jasne, dlaczego nie zmienił wyroku na korzyść oskarżonego, co wspomniany przepis dopuszcza. Chociaż bowiem zalecił Sądowi I instancji ustalenie, jakiego czynu dopuścił się oskarżony, dokonanie jego prawidłowego opisu i zastosowanie odpowiedniej kwalifikacji prawnej, to jest widoczne, że miał w tej materii wyrobiony pogląd. Wypada jednak zauważyć, że nie był on całkiem trafny.

Uznając za błędne skazanie oskarżonego za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., Sąd Okręgowy nie dostrzegł, że w ramach kumulatywnej kwalifikacji czynu Sąd *meriti* powołał art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. nie w związku zaborem przez oskarżonego pieniędzy, ale bankowej karty płatniczej. Nie dostrzegł również, że przy zaborze w celu przywłaszczenia również pieniędzy w kwocie 200,94 zł w grę wchodzi zbieg wykroczenia z przestępstwem, kiedy to sąd orzeka za przestępstwo i za wykroczenie (art. 10 § 1 k.w.). Rzecz jasna, realia procesowe rozpatrywanej sprawy, w szczególności wniesienie apelacji na korzyść oskarżonego, korekty wyroku w tym kierunku nie dopuszczają, chociaż, wbrew pogładowi prokuratora, nie czynią koniecznym wyeliminowania z opisu czynu wzmianki o zaborze pieniędzy.

Podsumowując powyższe uwagi należy stwierdzić, że w skardze słusznie zakwestionowano pogląd Sądu odwoławczego o niemożności wydania wyroku reformatoryjnego i w związku z tym o konieczności ponownego rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji. Dodatkowo wypada zauważyć, że chociaż Sąd Okręgowy powołał się na przepis art. 437 § 2 k.p.k., to nie wyjaśnił, dlaczego go zastosował w sytuacji, gdy w realiach procesowych sprawy, wyrażających się w skazaniu oskarżonego poza rozprawą, nie wchodziło w grę przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z adresowanych do Sądu I instancji wskazań co do dalszego postępowania nie wynikało też, że wyrok powinien zostać wydany na rozprawie, po przeprowadzeniu przewodu.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.